

Rabbi Helfgot is on the Judaic studies faculty of the Frisch Yeshiva High School in Paramus, N.J., and teaches Bible at the Columbia University Beit Midrash.

**TORAT CHESED:
BIBLIOGRAPHY OF
RAV AHARON LICHTENSTEIN**

Rav Aharon Lichtenstein, Rosh Yeshivat Hesder Har Etzion in Alon Shvut and Director of the Yeshiva University Gruss Kollel in Jerusalem, has emerged as one of the intellectual and halakhic leaders of Modern Orthodoxy in both Israel and the United States. This bibliography encompasses the articles and essays of Rav Lichtenstein, including newspaper and magazine articles, written during the period 1952–1989 (5712–5749) and relating to themes in both halakhah and Jewish thought.

ENGLISH SECTION

1. "Rav Shatkes: The Leader, the Teacher, the Man," *Commentator* 48:3, Jan. 19, 1959.
2. *Henry More: The Rational Theology of a Cambridge Platonist*, Harvard University Press, (Cambridge, 1962).
3. "Brother Daniel and the Jewish Fraternity," *Judaism* 12:260–80, Summer 1963.
4. Reply to letters on *Judaism* article in *Judaism* 13:102–16 Spring 1964.
5. "R. Joseph Soloveitchik," in Simon Noveck (ed.) *Great Jewish Thinkers of the Twentieth Century* (New York, 1963), pp. 281–297.
6. "A Consideration of Synthesis from a Torah Point of View," *Gesher*, 1:7–17 (1963); reprinted in Shalom Carmy (ed.), *Torah U'Mada Reader*, Experimental Edition II (New York, 1985) pp. 33–38.
7. "Religion and State: The Case for Interaction," *Judaism* 15:387–411, Fall 1966, reprinted in *Gesher*, 4:24–48 (1969) and in Arthur Cohen (ed.), *Arguments and Doctrines* (New York, 1970) pp. 420–50.

8. Reply to letter on *Judaism* article, *Judaism* 16:226–27, Spring 1967.
9. “The State of Jewish Belief: A Symposium,” *Commentary* 42:112–15, August 1966; reprinted in Milton Himmelfarb (ed.), *The Condition of Jewish Belief* (New York, 1966), pp. 132–39.
10. “Open Letter to Dr. Yitzchak Greenberg,” *Commentator* 63:7–8, June 2, 1966.
11. “Symposium on Communal and Fixed Prayer,” *Hamevaser* 6:5–11, March 28, 1968.
12. “Letter to the Editor” (on the issue of student evaluation of teachers), *Commentator* 65:4, April 4, 1968.
13. “Does Jewish Tradition Recognize an Ethic Independent of Halacha,” in Marvin Fox (ed.), *Modern Jewish Ethics* (Columbus, 1975) pp. 52–88, reprinted in Menachem Kellner (ed.), *Contemporary Jewish Ethics* (New York, 1978), pp. 102–19.
14. “Patterns of Contemporary Jewish Hizdahut,” in Moshe Davis (ed.), *World Jewry and the State of Israel* (Jerusalem, 1977), pp. 183–92.
15. “The Halakhic Perspective” 13th Annual American Israel Dialogue. The Rights of the Individual Under American, Israeli, & Halakhic Law. *Congress Monthly* 45:4–8, 13, March/April 1978.
16. “The Ideology of Hesder,” *Tradition* 19:199–217, Fall 1981.
17. “The State of Orthodoxy: A Symposium,” *Tradition* 20:47–50, Spring 1982.
18. “Jewish Values in a World of Change: The Role of Jewish Communal Service,” *Journal of Jewish Communal Service*, 61:17–26, Fall 1984.
19. “The Relationship to Israel of Jewish Religious Groups: Orthodoxy,” *Morasha* 1:18–26, Fall 1984 (translation and condensation of Hebrew article, Mahshavah section #16); printed in full in *Forum* 57/58:11–19, Winter 1985/ Spring 1986.
20. “The State of K’lal Yisrael Today: A Symposium,” *Jewish Action* 46:37–39, Fall 1986.
21. “Religion and State,” in Arthur Cohen and Paul Mendes-Flohr (eds.), *Contemporary Jewish Religious Thought* (New York, 1987), pp. 773–78.
22. “Study,” in *Contemporary Jewish Religious Thought*, pp. 931–37.
23. “On Conversion,” *Tradition* 23:1–8, Winter 1988 (translation of Hebrew article, Mahshavah section #4).
24. “Torah Study for Women,” *Ten Da’at*, 3:3, pp. 7–8, Spring 1989 (translation of an excerpt from Hebrew article, Mahshavah section #46).

מאמרים בעברית

* מצוין סיכומי שיעורים והרצאות שנרשמו בידי אחרים.

הלכה

א. זרעים

1. "בענין פטור הפקר במתנות עניים, ותרומות, ומעשרות" הדרום, תשכ"ו, כג', ע' 180.
2. "בענין מצוות פאה" עלון שבות, שנה ד', ד', ע' 21.
3. "בדין קול רם בברכת כהנים ומקרא ביכורים" עלון שבות, שנה י', ע' 3.
4. "בענין קול בתפילה" (א) עלון שבות, שנה ה', יא', ע' 3.
5. "בענין קול בתפילה" (ב) עלון שבות, שנה ה', יד', ע' 6.
6. "בענין קול בתפילה" (ג) עלון שבות, שנה ה', יז"ח, ע' 39.
7. "הבאת ביכורים—קדם העצרת" עלון שבות, שנה ח', ד', ע' 21.
8. "בענין מצוות שמיטת כספים" עלון שבות, שנה יא', 77, ע' 5.
9. "בענין צירוף מיני תרומה" עלון שבות, שנה טו', 108, ע' 3.
- 10* "שמיטה" בתוך הספר דף קשר, (גליונות 20 ו-1), הוצאת ישיבת הר עציון, (אלון שבות, תשמ"ח), עמ' 72.
- 11* "שמיטה (חרישה, וזריעה)" עלון שבות, קשר תפוצות, 10, ע' 12, ונדפס בדף קשר, עמ' 76.
- 12* "זמן תפילת שחרית" עלון שבות, קשר תפוצות, 11, ע' 31, ונדפס בתוך דף קשר, עמ' 290.
- 13* "זהארץ לא תמכר לצמיתות" בתוך דף קשר, עמ' 171.
- 14* "היתר מכירת קרקעות בשביעית" בתוך דף קשר, עמ' 374.
- 15* "מצוות צדקה" בתוך דף קשר, עמ' 476.
- 16* "צדקה—מצוות עשה ולאווין" בתוך דף קשר, עמ' 492.

ב. מועד

17. "בענין מצווה הבאה בעבירה" עלון שבות, שנה א', ו', ע' 12.
18. "בענין קיום שבתון ביום הכיפורים" עלון שבות, שנה ה', א"ב, ע' 37.
19. "הדלקת נר חנוכה על ידי חיילים בשטח" עלון שבות, שנה ה', כג', ע' 35.
20. "בענין הזכרת מעין המאורע", בתוך הקובץ נר זיכרון לר' צבי דב קנטופסקי, (ירושלים, תשל"ד), עמ' 28.
21. "בדין הדלקת נר חנוכה לחיילים ומטיילים" עלון שבות, שנה יב', עמ' 84.
22. "בעיית תפילת שבת" בתוך הקובץ—שיח יצחק (ירושלים, תש"ם) זכר ליצחק לביא ז"ל ע' 86-105.

23. "בענין סומא בנר חנוכה" הדרום, תש"ם, נ', ע' 184.
24. "בענין חיוב סוכה במשך טיול" עלון שבות, שנה יג', 90, ע' 78.
25. "העוסק בתורה פטור מן המצווה" בית יצחק, כבוד הרב, תשמ"ג, טז', ע' 187.
26. "בענין מהלך כעומד" עלון שבות, לשנה יז', 113, ע' 7.
- 27* "בענין מלאכת מחשבת", עלון שבות, קשר תפוצות, 13, עמ' 18, ונדפס בתוך דף קשר, עמ' 351.
- 28* "סוכה ולולב כמצוות היום" בתוך דף קשר, עמ' 2.
- 29* "בדין בל תוסיף" בתוך דף קשר, עמ' 15.
- 30* "בענין הדס הגזול והיבש" בתוך דף קשר, עמ' 428.

ג. נשים

31. "לשמה בגיטין ובשאר מקומות" בית יצחק, תשכ"ז, יג, ע' 84.
32. "בדין שליחות בקטן" עלון שבות, שנה ה', כה', ע' 28.
33. "בענין ברי על ידי אחר" בית יצחק, תשמ"ח, כ', ע' 176.
34. "לימוד חכמה יוונית" עלון שבות, קשר תפוצות, 11, ע' 27. נדפס גם בתוך דף קשר, עמ' 298.
- 35* "מפיהם ולא מפי כתבם—ביחס לשטרות" בתוך דף קשר, עמ' 101.
- 36* "מפיהם ולא מפי כתבם" עלון שבות, קשר תפוצות, 10, ע' 1, נדפס גם בתוך דף קשר, עמ' 93.
- 37* "שליחות הבעל והאשה בגט" עלון שבות, קשר תפוצות, 10, ע' 9.
- 38* "שיעורי חזרה במס' גיטין" עלון שבות, שנה יז', 115, ע' 10.

ד. נזיקין

39. "בענין חצי דבר בגניבה ומכירה בנפש" בית יצחק, תשי"ח, ז', ע' 80.
40. "בענין סמיכה בא"י ובחוץ לארץ" בית יצחק, תשי"ט, ח', ע' 82.
41. "לבירור כופין על מדות סדום" בתוך הקובץ הגות עברית באמריקה (תל-אביב, תשל"ב) ע' 362.
42. "טבילת כלים" עלון שבות, שנה ה', יג, ע' 32.
43. "סעוד תסעוד עמו—השתתפות המקבל בגמילות חסדים" בתוך ספר הזיכרון לאברהם שפיגלמן (ירושלים, תשל"ט) ע' 81.
- 44* "ואהבת לרעך כמוך" עלון שבות, קשר תפוצות, 1, ע' 10.
- 45* "דין אסמכתא בכרטיס ובמפעל הפיס" עלון שבות, קשר תפוצות, 10, ע' 18, נדפס גם בתוך דף קשר, עמ' 83.
- 46* "בענין הוכח תוכיח את עמיתך" בתוך דף קשר, עמ' 121.

ה. קדשים

47. "פסול טמא בקדשים" בית יצחק, ב', תשי"ג, ע' 110.
48. בגדרי "חיוב מזווה באהלי צה"ל" עלון שבות, שנה ד', א', ע' 4.

ו. טהרות

49. "בענין צחצוחי זיבה" בית יצחק, א', תשי"ב, ע' 132.

מחשבה

א. מוסר והלכה

1. "מוסר והלכה במסורת היהדות : האם המסורת היהודית מכירה באתיקה שאינה תלויה בהלכה?" דעות, מו', תשל"ז, ע' 5, תרגום של מספר 13, במאמרים באנגלית.
2. "האדם והטבע—הפן החברתי" הגות, ד', תש"ס, ע' 101.
3. "הלכה והלכים כאושיות מוסר: הרהורים מחשבתיים וחינוכיים" בתוך הקובץ ערכים במבחן מלחמה—מוסר ומלחמה בראי הדורות, קובץ מאמרים לזכרו של רם מזרחי הי"ד בן ישיבת ההסדר "הר עציון" שנפל במלחמת שלום הגליל, (ירושלים, תשמ"ה), ע' 13.

ב. בין ישראל לעמים

4. "גירות, לידה, ומשפט", תורה שבעל פה, תשל"א, יג', ע' 82.
- 5.* "תקציר שיעור" בתוך החוברת (עורך, יוחנן בן יעקב) חביב אדם שנברא בצלם, (ירושלים, תשמ"ה), ע' 123.
6. "היחס לגוי בתפיסה היהודית" בתוך החוברת חביב אדם שנברא בצלם, ע' 125, נדפס שוב בעמדה, 3, תשמ"ה, ע' 16, תחת הכותרת "בני אדם", ובעלון שבות, קשר תפוצות, 14, ע' 1.
7. "ישראל ושמעאל—הילכו יחדו" רב שיח, תחומין, ז', ע' 529.

ג. שמיטה

8. "הרהורי שמיטה" עלון שבות, שנה ד', י', ע' 7, נדפס שוב בעלון שבות, שנה יז', 115, ע' 5.
9. "יסודותיה הרעיוניים של השמיטה" בתוך הקובץ (עורכים יגאל אריאל, משה נוב) טעמא דשביעתא, (ירושלים, תשמ"ז) ע' 39, ונדפס בדף קשר, עמ' 244.

ד. אירועי ובעיות זמננו

10. סימפוזיון על ישראל והתפוצות—"אין סמכות לפסילת התפוצה", גשר, כו', תשמ"א, ע' 14.
11. "השלום—ערך עליון?" עמודים, כרך ל', ח', עמ' 260, מאמר זה הופיע בעתון מעריב ערב פיניי ימית, ו' ניסן, תשמ"ב (3.30.88) תחת הכותרת "נסיגה שלא נעצרה" תוך מספר השמטות וקיצוצים.

12. "החזרת הגאווה הלאומית וזקיפת הקומה הישראלית" (בעקבות הטבח במחנות הפליטים), הצופה, גל' 13379 כח' תשרי, תשמ"ג (10.15.82) ע' 5.
13. "מלחמה ומוסר—רב שיח" תחומין, ד', ע' 184.
14. "דביקות בהלכה ונטישת ההלכה" דברים בעצרת—"נתיבות שלום"—על הנושא כיצד הגענו למחתרת יהודית, יב' סיון, תשמ"ד (6.12.84).
15. "זאת תורת ההסדר" עלון שבות, שנה יד', ע' 9, תרגום של מספר #16 במאמרים באנגלית, נדפס שוב בתחומין ז', ע' 314.
16. "היחס אל המדינה בקרב הזרמים הדתיים-הזרם האורתודוכסי" מפירסומי החוג לידיעת עם ישראל בתפוצות בבית נשיא המדינה (עורך, משה דיוויס) הרצאה, ודברי תשובה, (ירושלים, תשמ"ד).
17. "מחיר מסויים" על נושא מי הוא יהודי, וגירות בימינו, עמדה 15, שבט, תשמ"ז, עמ' 23, 7.
18. "במישור הדתי לא היה מפנה" (בעקבות עשרים שנה למלחמת ששת הימים) מעריב, חלק ב', ח' סיון, תשמ"ז (6.5.87).
19. "מעידות המפד"ל", מעריב, ז' טבת, תשמ"ח (12.28.88).

ה. חומש

- 20* "שיחות לפרשת בלק" (משנת תשד"מ), בתוך דף קשר, עמ' 33.
- 21* "סיפור יתרו ומעמד הר סיני", בתוך דף קשר, עמ' 129, נדפס שוב בתוך חזון למועד, (ירושלים, תשמ"ח) עמ' 142.

ו. מועדים

22. "יום הזכרון" עלון שבות, שנה ה', כו', ע' 6.
- 23* "על משמעיותיו של ה'חיל" (שיחה ליום העצמאות) בתוך דף קשר, עמ' 355. שוב נדפס בתוך חזון למועד, ע' 117 תחת הכותרת "הוא הנותן לך כוח לעשות חיל".
- 24* "שיחה לליל שבועות", בתוך דף קשר, עמ' 358. שוב נדפס בתוך חזון למועד, ע' 152 תחת הכותרת "שתי גישות לתורה".
- 25* "דרישת ציון וירושלים" (שיחת יום ירושלים תשמ"ח), עלון שבות, קשר תפוצות, 15, תשמ"ח, עמ' 17.

ז. הלכה ורפואה

26. "חזות דעת הלכתית" (בענין הפלה מלאכותית), בריאות הציבור, 4, שנה יז', 1974, ע' 495.
- 27* "תכנון המשפחה ומניעת ההריון" עלון שבות, קשר בוגרים, 6, עמ' 19.

ח. דברי הספד וזיכרון

28. "האנק דום" עלון שבות, שנה ה', יזיח, ע' 4.

29. "דברי זיכרון" בתוך הקובץ שמונה נסיכי אדם, חוברת זיכרון לתלמידי ישיבת הר עציון שמסרו נפשם על קידוש השם במלחמת יום הכיפורים, ישיבת הר עציון, עמ' 8.
30. "אברך השעשועים" בתוך הקובץ "אשר" לזיכרו של אשר ירון, הי"ד, (ירושלים, תשל"ד) עמ' 12.
31. "האלמים" עלון שבות, שנה ז', ב', ע' 1.
32. "אחרי מטתו של רמי" עלון שבות, שנה יב', 85, ע' 78.
33. "אדם כי ימות באהל" מתוך הקובץ ערכים במבחן מלחמה, ע' 271.
34. "אשרי תמימי דרך" מתוך הקובץ ערכים במבחן מלחמה, 274.
35. "אמא" עלון שבות, שנה יז', 116, ע' 7.
36. "אבי, אבי" עלון שבות, שנה יט', 123, ע' 7. נדפס גם בתוך עלון שבות, קשר תפוצות, 16, ע' 5.

ט. שונות

37. "דברים לעומדים על המשמרת" עלון שבות, שנה ג', א', ע' 3. נדפס שוב בעלון שבות, קשר תפוצות, 14, ע' 13. נדפס גם בתוך דף קשר, עמ' 205.
38. "מכתב לקר" עלון שבות, שנה ה', ז', ע' 1.
39. "יהדות ויונות" עלון שבות, שנה ה', יב', ע' 42. נדפס שוב בעלון שבות תפוצות, 13, ע' 35. נדפס גם בתוך דף קשר, עמ' 90.
40. "עצמאות וקוממיות" עלון שבות, שנה ה', כד', ע' 4. נדפס שוב בעלון שבות, קשר תפוצות, 14, ע' 30.
41. ערך "יוסף דוב הלוי סולובייצ'ק" אנציקלופדיה העברית, כה', (ירושלים, תשל"ד) ע' 502.
42. "לדרכו של בן ישיבתינו" עלון שבות, שנה ז', ג', ע' 5. נדפס שוב בעלון שבות, קשר תפוצות, 14, ע' 17.
43. "ההתעוררות לנבואה—עיקרו של הספר" דברים שנאמרו בבית נשיא מדינת ישראל, כח' מנחם-אב, תשל"ל, בתוך הנספח לספר קול הנבואה מאת הרב דוד כהן ז"ל (ירושלים, תשל"ל), ע' 41.
44. "לבירורה של מדת הביטחון": לקחים חינוכיים של מלחמת יום הכיפורים, (ירושלים, תשל"ה), חלקים מחוברת זו הופיעו בדעות מה, תשל"ז, ע' 352.
45. "המשפחה בהלכה" בתוך הקובץ משפחות בית ישראל (ירושלים, תשל"ו), עמ' 13.
46. "תהליך וסיום בהיסטוריה" בתוך הקובץ חברה והיסטוריה—הכינס השנתי למחשבה היהודית—תש"ם, ע' 245.
- 47* "בעיות היסוד בחינוכה של האשה" בתוך הקובץ האשה וחינוכה, (כפר סבא, תש"ם), ע' 157.
48. "זכרון שבויים" עלון שבות, קשר תפוצות, 7, ע' 5.
- 49* "בואו של שצ'רנסקי לישראל" עלון שבות, קשר תפוצות 13, עמ' 28, נדפס גם בדף קשר, עמ' 133.

- 50* "התוודעות לשורשי החורבן" עלון שבות, קשר תפוצות, 13, עמ' . נדפס גם בדף קשר, עמ' 110. נדפס שוב בתוך חזון למועד, ע' 275.
- 51* "אמונת חכמים" בתוך דף קשר, עמ' 41.
- 52* "יעודו של בן הישיבה וציפיותיה הימנו" עלון שבות, קשר בוגרים, 4, עמ' 9.
- 53* "עללי עליך רבי שהנחת כל הדור יתום" עלון שבות, קשר בוגרים, 5, עמ' 14.
- 54* "השואה-עיונים ולקחים" בתוך חזון למועד, עמ' 281.
55. "טובה חכמה עם נחלה" (בענין תורה וחכמה) בתוך ספר הזיכרון ממלכת כהנים (ירושלים, תשמ"ח) לזכר נשמת דוד כהן הי"ד, שנפל על קידוש השם.